

Tante Hertha

Nr. 253, 22. årgang, september 2019

Honninghøst i Hertha, med deltagelse af høj og lav. 30 kg. blev det til. Flere billeder side 17. Fotos: Leander

Tante Hertha er Hertha Levefællesskabs informationsblad, som udkommer ca. d. 1. i hver måned. Redaktør: Allan Elm. Redaktionsudvalg: Helle Hansen, Per Clauson-Kaas, Ole Wadsholt og Anne-Lene Jappe. Folk, som ikke er bosiddende i Hertha og som ønsker at abonnere, kan henvende sig til redaktøren på tlf. 3840 3402 eller pr. mail. *Referater o.lign. som ønskes bragt, forudsættes af redaktionen at være klar og egnede til offentliggørelse!*

Deadline for stof til bladet er d. 20. i måneden før til: tante@hertha.dk eller i postkassen Landsbyvænget 2A, mærket 'Tante Hertha'. Stof, som kommer efter deadline, kan ikke garanteres bragt!

Tante Herthas mail-adresse: tante@hertha.dk.

KALENDER PÅ HERTHAS HJEMMESIDE www.hertha.dk opdateres løbende.

Hertha er på Facebook (bestyres af Anne-Lene)

Forsidefoto: Kiran i fuld firspring på den flotte cykelbane ved Østrondellen. Foto: Ole W.

HerthaKalender

September 2019

Lørdag d. 21.	Fællesskabsdannende dag	Kl. 9-14	Overdethele
Lørdag d. 21. 22-24	Søskendedag i Bofællesskabet Besøg fra Marjattas seminar - undervisning og besøg. Overnatning i Hertha		Herthahus
Fredag d. 20.	Stor Fællesspisning (opslag på butiksdør)		
Lørdag d. 28.	Michaelsfest	program følger	
Søndag d. 29.	Indvielse af Lille Enhed i Herthahus	?	

Oktober 2019

Onsdag d. 2.	Landsbymøde	Kl. 19-21.	Salen
Onsdag d. 2.	Stor Fællesspisning (opslag på butiksdør)		
Lørdag d. 5.	Lørdagscafé	Kl. 14-16.30	Salen
Fredag d. 25.	Stor Fællesspisning (opslag på butiksdør)		

November 2019

Fredag d. 1.	Stor Fællesspisning (opslag på butiksdør)		
Lørdag d. 2.	Lørdagscafé Cafémedhjælpermøde kl. 16.30	Kl. 14-16.30	Salen
Mandag d. 11.	Landsbymøde	Kl. 19-21	Salen
Tirsdag d. 12.	Forældremøde i Bofællesskabet	Kl. 19-21	Herthahus
Onsdag d. 13.	Stor Fællesspisning (opslag på butiksdør)		
Onsdag d. 27.	Stor Fællesspisning (opslag på butiksdør)		

December 2019

Søndag d. 1.	Adventslabyrint		
Mandag d. 2.	Adventsspiral		
Fredag d. 6.	Grødnisseaften	Kl. 17.00	Salen
Fredag d. 13.	Luciafest ved morgensamling i salen	Kl. 8.40	Salen
Onsdag d. 18.	Julespil i Skivholme kirke	Kl. 19.00	
Fredag d. 20.	Sidste værkstedsdag		
Lørdag d. 21.	Julespil i Hertha	Kl. 15.00	Salen
Søndag d. 22.	Julespil i Hertha (juleafslutning og -ferie)	Kl. 15.00	Salen
Tirsdag d. 31.	Nytårs aften ?		

Indhold i dette nummer:

Rubrikannoncer og aktuelt	s. 4	Septemberyt fra landbruget	s. 10
Mit Hertha	s. 5	USA konference	s. 12
Biodynamisk seminariedag	s. 6	GartneriNyt September	s. 14
Præsentation	s. 7	Referat af Fællesledelsesmøde	s. 18
Navn til nyt bofællesskab	s. 8	Guldskom	s. 20
Ny type årsrapport	s. 9		

Yoga i Hertha

Starter op igen tirsdag den 3. september kl. 19.30
- 21 i salen.

Medbring egen måtte og tæppe.

Yoga er godt for kroppen
og for toppen...

Bh. Mikkel

Stilhed før høstmarkedsstormen. Teltene er rejst og alt er klar til at modtage de op mod 1000 forventede besøgende. Foto: Red.

Mit Hertha

Hvordan er mit Hertha?

Som barn var jeg meget i Norge for at besøge min far, som arbejdede på en biodynamisk gård. Der brugte jeg nok halvdelen af dagen på at mærke luf-ten, duften, og stemningen omkring mig.

Denne følelse af noget særligt er vendt tilbage til mig, efter at jeg er flyttet til Hertha.

At bo på Hertha er for mig et sted, hvor mange af mine værdier og interes-ser mødes. Her tænker jeg særligt på det antroposofiske grundlag, måden at dyrke jorden, fællesskabet og de ydre rammer.

Det gør, at jeg særligt føler mig hjemme og godt tilpas.

Jeg er også glad for at kunne give mine børn en tryk og virkelig opvækst i Hertha. At kunne gå ned i marken med dem, hive gulerødder op af jorden og derefter gå hjem og skralde dem – uden at de er pakket ind i plastik, besøgt 5 forskellige kølerum, kørt 1300 km. og holdt af 6 forskellige perso-ner. Det er unikt for mig, i den tid vi er i nu.

Jeg sætter pris på, at vi alle er forskellige som mennesker, men dog allige-vel har en fælles grundholdning i større eller mindre grad. Vi har alle en fælles kærlighed til Hertha.

GUD BEVARE DANMARK

Kærlig hilsen

Leander 19E

Jeg giver stafetten videre til Tante Diana

Foreningen for Biodynamisk Jordbrug

Seminardag om biodynamiske principper og grøntsagsdyrkning.

Herthas gartneri, Landsbyvænget, 8464 Galten
Torsdag 12. september 2019 kl. 10.00 til 16.00

Seminaret giver introduktion til biodynamisk dyrkning og de teknikker, som Alex Podolinsky fra Australien har udviklet med fokus på at opbygge jordens struktur og frugtbarhed.

I Herthas gartneri arbejder gartner Birthe Holt med grøngødning, kompost af staldgødning fra gårdens køer, fremstilling af kvalitetspræparater og en skånsom jordbearbejdning. Det har opbygget en jord, som er meget modstandsdygtig over for det mere og mere ekstreme vejr, og som giver robuste grøntsager med god smag og holdbarhed.

Birthe Holt giver en grundlæggende indsigt i den effektive biodynamiske metode, der ikke er så vanskelig, når man først forstår den. Man skal bare arbejde sammen med naturen og lære at forstå, hvordan den trives bedst. På seminaret vil vi, udover det rent tekniske, også have tid til at fordybe os lidt i aktiv iagttagelse som en måde at lære at læse naturen på.

Programmet omfatter også oplysninger om frøkvaliteter, grøntsagssorter og brug af såkalenderen til såning og høst.

Biodynamisk litteratur og film mm. vil være tilgængelig.

Tilmelding: birtheholt@live.dk Telf. 30 95 45 77 senest 9. september

Pris: 240 kr + moms (300 kr) frokost og kaffe. Indbetales til Foreningen for Biodynamisk Jordbrugs konto i Merkur: 8401 1100215

Seminaret er støttet af projektmidler fra Promilleafgiftsfonden for landbrug.

Præsentation

Hej! Jeg er Inka, jeg er 19 år gammel og jeg kommer fra nord, fra Finland.
Jeg har været her i næsten tre uger og jeg er allerede bekendt med nogle af jer. Jeg arbejder i bageriet og den frie tid jeg kan lide at læse og skrive. Jeg kan også godt lide alle slags udendørs aktiviteter. Jeg er begejstret for mit næste år her. Jeg er glad for at lære Dem alle at kende, dansk kultur og livet i Hertha.

Hej
Jeg hedder Emelie. Jeg er 19 år gammel og kommer fra det sydlige Tyskland.
Jeg har været her siden 6. august og bliver et halvt år.
Jeg er færdig med skolen og bruger et frivilligt socialt år her.
Mine hobbyer er atletik, tennis, jeg kan godt lide at læse og jeg kan godt lide at lytte til musik.
Vi ses snart
Emelie

Hej, mit navn er Johanna. Jeg er 18 år gammel og kommer fra Tyskland. Jeg har været her siden august og det glæder mig, at jeg blive her i et år. Før jeg kom her, tog jeg min studentereksamen. I øjeblikket søge jeg efter nye hobbyer.
Vi ses!
Johanna

Inka, Emilie og Johanna

ANGÅENDE NAVN TIL DET NYE BOFÆLLESSKAB

Først vil jeg bare sige, at jeg slet ikke havde opfattet Pers indlæg for længe siden som noget, der var til diskussion. Derfor har jeg ikke reageret før nu, hvor jeg læser opfordringen i TH. - I det hele taget har jeg faktisk i årevis gået med tanker om, hvorfor nogle huse har navne og andre ikke - og hvordan de i givet fald kunne navngives, så de passer ind i 'Den nordiske mytologi' såvel som til deres funktion i landsbyen. - Det er et spændende univers at træde ind i - noget, der godt kunne laves en 'navne-gruppe' om... Men man skal træde varsomt for ikke at træde nogen over tærerne, for navne er en vigtig sag, der drejer sig om både historie, følelser og lyde. Desuden kunne man anlægge det synspunkt, at et navn skal sige noget om enten placeringen af huset (Højbo), brugen (Vævestuen), udseendet (Det hvide Hus) eller sende gode ønsker (Godthåb). Og nu kaster jeg mig altså alligevel ud i nogle forslag til 25-27, som jeg har fundet i den gamle Edda-digtning og i de Norrøne Sagaer. Efter sagkundskaben udi de dele på nettet skulle følgende navne have disse betydninger: Skardehus (det kløftede), Trygvehus (det trygge), Fridahus (fred), Signehus (det sejrende), Njalshus (kæmpehuset=det store). Så vidt jeg har læst mig til det, betyder EDDA faktisk 'oldemor' - altså noget ældgammelt som netop sagaerne, og også: 'jeg udgiver' eller 'jeg fremstiller'. Altså et meget sigende navn til netop den gamle digtning fra tidernes begyndelse - til deres ende. MEN er det et godt navn til et hus? Så vidt jeg kan se, er det netop FRA denne digtning, at navne kan tages; navne fulde af visdom, symbolik etc. EDDAEN er det overordnede - fortællingen - som ikke må mistes - og som er en udtømmelig kilde til visdomsord, digte, historier, Ja, HISTORIEN om, hvem vi er, og hvad vi er rundet af. - Vi kan læse, fortælle, recitere, dramatisere etc. fra EDDAEN. MEN BRUG IKKE NAVNET TIL ET HUS! - Det er jo HELE Hertha, der er 'spundet ind i EDDAEN' - og det er fint og godt. Men det er for meget til ét hus at bære den 'arv', synes jeg. Jeg foretrækker klart : SKARDEHUS - fordi huset ER todelt både af udseende og af nummer (25-27). Og det lyder skarpt og klart. - Desuden kan både ERDA OG EDDA forveksles med HERTHA i farten. Og lad os endelig dykke ned i EDDAEN - måske i en studie/navnegruppe i den nærmeste fremtid.

Merete

Ny type årsrapport - der har det hele med!

En arbejdsgruppe i Hertha Levefællesskab har udsendt en årsrapport om værdiskabelsen, der kan opstå, når udviklingshæmmede og almindelige borgere finder sammen i et fællesskab. En arbejdsgruppe på fire personer med hjælp fra hele Levefællesskabet har sat sig for at synliggøre nogle af de positive effekter, der kan opstå i et fællesskab, når man i frihed og sammen udvikler sociale og kulturelle aktiviteter ud fra den enkeltes formåen.

I sin egen forståelse er Hertha en kulturel organisation, som løser en samfundsmæssig opgave: at skabe et hellivs tilbud for en gruppe voksne udviklingshæmmede. Heri ligger Herthas mission og berettigelse.

Erfaringsformidling fra 23 års virksomhed og dialog med omverdenen er en vigtig del af Herthas værdisæt. Tidligere har der i samarbejde med Aarhus Amt været arrangeret LEV GODT-konferencer og senest i forbindelse med udgivelse af bogen INKLUSION en socialfaglig konference med forskere, fagpersoner og kommunale embedsfolk fra hele landet. I forvejen udarbejdes hvert år lovpligtige regnskaber og tilhørende beretninger. Men rigtig meget af det allervæsentligste bliver ikke fortalt. Alt det, der opstår i mellemrummene mellem de 3-4 organer, som Levefællesskabet er bygget op omkring. Nye pengekreidløb, et rigt kulturliv og de mange positive relationer, der opstår som 'social kapital'. Hele den økologiske og biodynamiske tilgang til naturen. Hvad betyder det i forhold til klima-udfordringer og klima-mål? Hele processen med rapporten har været fulgt og debatteret af Herthas egne bestyrelser, ledelser og levefæller. Til efteråret gennemføres en evaluering – og her besluttes om der også fremover er grundlag og motivation for en årsrapport med 4 bundlinjer. Arbejdsgruppen bag rapporten er Allan Elm, Mathieu Crespeau, Ole Uggerby, Tune Sabro
Kontaktperson for umiddelbare reaktioner:
Ole Uggerby, tlf. 51311629, uggerby@mail.dk

Hertha Levefællesskab

Værdiskabelse
2018

- et billede af helheden

September nyt fra landbruget 2019

Af Lars Pedersen

Markerne

29. juli gik høsten i gang. Det var rugen, der var klar. Den stod højt og flot. Selve mejetærskningen voldte dog nogle problemer, da akslen på mejetærsker

skeren knækkede. Maskinstationen havde dog en anden mejetærsker stående hjemme, og efter to timers pause gik høstningen i gang igen. Det høstede rug var af en meget fin kvalitet og med kun 15,3 % vand. Udbyttet blev på omkring 10 tons på ca. 3 ha. Det er jeg ganske godt tilfreds med. Efter rugen var høstet satte det i med at regne. Halmen måtte vendes flere gange inden den endelig var klar til at blive presset. I skrivende stund er havre og hvede endnu ikke høstet. Disse marker indeholder en del planter som egentlig ikke skulle være der. Der er især mange tidsler i havremarken og der er mange skræpper og kamille i hvedemarken. Græsmarkerne er alle blevet afgræsset mindst en gang af køerne og der er taget 2 slæt wrapensilage ind imellem. Der har ikke været den store græshøst, men der har været rigtig mange blomster i græsmarkerne til stor glæde for sommerfugle, bier og andre insekter. Da regnen satte ind i begyndelsen af august måtte køerne væk fra engen og op på de højere marker tættere på stalden. Efter få dage begyndte de at kælte.

Dyrene

Alle køer har heldigvis kælvet uden hjælp og nogen form for problemer. De nye køer er meget nemme at malke og er flinke til at gå ind i malkestalden. I lighed med sidste år får alle kalve lov til at være sammen med deres mor hver dag indtil udbinding næste forår.

I begyndelsen af august høstede vi honning fra bierne. Det blev til ca. 40 glas som hurtigt blev afsat i butikken. Jeg håber alle som ønskede fik noget af det.

Tanja med Tøsen

Amaryllis med Abel

Agnethe med Augustinus

Olga med Odin

Tam med Taks

Tulle med Totoro

Hertha præsenteret på konference i USA, juli 2019 (II)

af Ole Uggerby

Med lidt forarbejde lykkedes det at komme til at bo i Christopherus House, et af de først byggede familiehuse i Camphill Triform, som pga. sommerferie var næsten tomt. Der var heller ingen aircondition – så varmt var der i huset (40 grader). I nabofløj (en selvstændig lejlighed) boede Tim, som Birthe kendte fra tidligere. Ham fik vi meget glæde af. I dagene før og efter konferencen kørte han rundt med os i området, så vi fik set rigtig meget: Churchtown Dairy (et mejeri-landbrug finansieret af Rockefeller), Hawthorn Valley (et antroposofisk center med STOR gårdbutik, Steinerskole, biodynamiske besøgs- og uddannelsesgård, socialforskningsaktivitet m.m.). Vi besøgte SteinerPress i Great Barrington. De var ved at afvikle deres aktivitet på stedet, så vi fik poser af bøger med os.... En gammel Shaeker-landsby, som nu var museum – rummede bl.a. en mægtig flot rund-muret kombineret stald- og ladebygning (og som helt tydeligt havde inspireret den superflotte Church Town Dairy). I snedkeriet men også i spisesalen så vi de smukke stole, som også helt tydeligt har inspireret vores danske møbelarkitekter Wegner og Kaare Klint. Shaekerkvindernes tøj (som de selv fremstillede fra bunden af) dannede i anden halvdel af 1800-tallet mode for det amerikanske borgerskab og generelt var shaeker-samfundene højt værdsat og beundret for deres flid og dygtighed og non-violence. De levede i cølibat. Den sidste mand i samfundet døde i begyndelsen af 1940'erne og den sidste kvinde i begyndelsen af 1960'erne. Derfra tog Tim os med til Woodstock. En smuk by med mange souvenirs fra dengang i 1969, da der var rock-koncert på marken udenfor byen. For præcis 50 år siden. Vi så nok 10-12 stykker som ventede på næste nummer! De havde ikke opdaget at festen var forbi. Resten var nydeligt og velorganiseret turisme.

Shaekernes kostald. Foto: Ole U

Dagen før konferencen startede blev vi 5 Hertha-folk inviteret til at deltage i en lukket formiddagssession for Camphill'er og Venner af Camphill i deres Camphill Ghent (seniorbofællesskab). Det var en gestus og meget interessant at lytte til, hvad der rører sig i Camphill. Vores små indlæg i sammenhængen blev der lyttet til – så det var mit indtryk, at alle i den forsamling allerede var bekendte med Hertha fra Danmark ud fra vores tekstmæssige foromtale i programmet. Også under konferencen var vi

hver især i kontakt med mange forskellige deltagere. Fælles var en positiv nysgerrighed og interesse for den måde Hertha fungerer og er organiseret på. Således 'blød om hjertet' bliver man endnu mere 'blød', når de spørger – om ikke det vil være en god ide at henlægge næste konference i DK?

Under konferencen blev vi kontaktet og inviteret med til ICSA's bestyrelsesmøde, som fandt sted umiddelbart efter sidste session på konferencen. ICSA-bestyrelsen har talt om og besluttet at arbejde for at næste konference (2022) bliver i Europa – og helst i DK. Man betragter Danmark som "moderland" for kollektiv-bevægelsen og den efterfølgende øko-landsby-bevægelse. GEN (Global Ecovillage Network) er medlem af ICSA. Ross og Hildur Jackson er velkendte personligheder fra tidligere konferencer. Hertha vil de gerne se og opleve. På det nævnte bestyrelsesmøde blev vi alle fra Hertha spurgt om én af os ville træde ind i bestyrelsen. Det var der ingen af os der tog imod – men jeg tilbød at være kontaktperson i det tilfælde at der i DK dannes en gruppe, som vil påtage sig at undersøge mulighederne og evt. påtage sig en del af værtskabet...

Jeg fik alle udgifter betalt af HBV. Det var en flot gave. TAK.

*For egen regning fik jeg efterfølgende sammen med Ellinor og vores ældste datter, svigersøn og 2 børnebørn en meget spændende uge rundt om Lake Ontario og endnu en uge i New York. Tilsammen mange indtryk, som det tager lang tid at bearbejde.

*De fem deltagere: Randi, Birthe, Ole (oplægsholdere) + Ellinor og Majken (konferencedeltagere)

*ICSA står for International Communal Studies Association:

www.communia.org.il/icsa

*Konferencens tema var 'Diversitet og inklusion i Levefællesskaber' – med særlig fokus på spørgsmålene:

Hvilke strategier/metoder anvendes i Levefællesskabet for at opnå inklusion og personlig udvikling hos udviklingshæmmede? Hvilke erfaringer ønsker Levefællesskabet at videregive til andre?

* Manuela's datter har boet et år i Camphill og kender folk i området. Vi fik kontakt til Martin Gitt (ny administrativ leder af Steinerbørnehaven i Aarhus efter Tyge Madsen) og hans hustru, Meg Henderson, som stod for indkvartering. De hjalp os omkring indkvartering. Familien er efter konferencen flyttet til DK.

Rundvisning i blomsterhaven, Church Town. Foto: Ole U.

GartneriNyt September 2019

August måned har indtil nu endelig budt på rigelig vand, dejligt efter en meget tør og varm sommer, hvor vanding har taget en del tid, men ikke som sidste år. Vi har nu har fået sået flere afgrøder, flere hold spinat, udplantet salater i flere hold, sået rucula, to hold, vårsalat, majroer mm. De tomme bede er blevet tilsået med grøngødning, og også mellem rød-beder, hokaido og alt kål. Vores egne spidskål er høstet; der er stadig en masse flotte små sideskud på broccolierne, som jeg rigtig gerne vil, at I høster. Jeg har købt spidskål, glaskål, rødbeder og gulerødder fra Karl Henning. De er i køleskabet i jordkælderen og i kasser; løg er i kasserne ved jordkælderen.

I Juli fik vi lavet nye jordbærestiklinger, og nu er de plantet ud. Læg mærke til hvordan de nye blade står og optager solen som små skåle.

Grøn kålen må gerne høstes nu - den er så dejlig i salater, med lidt olie og fintsnittet - det er det daglige tilskud af alt godt, antioxidant, vitaminer, mineraler mm. Husk ikke at tage topskuddet. Får topskuddet lov at sidde, vokser planten helt til maj-juni 2020. Tag altid de bedste blade; de er ca. midt på planten.

Vær sød at hjælpe os med ikke at give sneglene oprydningssopgaver i bedene, ved at lægge top i én bunke pr. afgrøde. Det letter vores arbejde meget. Alle tomme arealer er nu tilsået med anden omgang grøngødning. Noget er sået mellem spinat, majroe, rucula og vårsalat, så skulle det være nemmere at finde.

I drivhuset har vi fjernet ukrudtsdugen under tomaterne og sået grøngødning i 1/2 af bedene. De andre er tilsået med rucula, sennepsspinat af forskellig art, vårsalat og vinterportulak. De nederste blade er fjernet fra tomaterne, så der kommer lys ned til jorden.

Jeg har dyrket 2 tomatsorter i år. Cherry, sort sød. Cherrytomat.

Hvad synes du om dem? Der er nu noget basilikum, noget er på vej i blomst, høst gerne og lav saltkrydder. En super nem måde at opbevare basilikum, som ikke egner sig til at tørre. Blend bladene og tilsæt 10-15 % salt, pres saften frem og opbevar i et glas i køleskabet. Det holder mindst et år. Jeg har noget, som er 2 år, og det er stadig fint.

Der kan nu høstes: salat, dild, persille, bønner, rødbeder, løg - hent ved jordkælderen; grøn kål, kartofler, courgetter, agurk, lidt; solsikker, mm.

Det første hold gulerødder er nu høstet; desværre gik næste hold til i første omgang på grund af høje temperaturer og jeg sparede på vandingen. Vores vandregning på 40.000 kr. for sidste år fik mig til at holde lidt for meget igen med vanding. Nu arbejder vi en gruppe på, at finde en model for vandopsamling.

Hele gartneriet skulle gerne være grønt til vinter, og jo før jeg får sået, jo bedre etablerer grøngødningen sig, og jo flottere jordstruktur får vi, og jo bedre smag næste år.

Vent med at høste hokaidoen til der er flag. De skal være helt dyb orange, før de har udviklet smag, antioxidanter, sekundære stoffer osv. Jeg ved godt butikkerne allerede sælger nu, men det er fra Samsø og de har udplantet planter.

Der er rigelig salat i år, knopormene er på banen, men ikke mere end der er nok alligevel. Nu er der også snart endivie salat og sukkerhut, en bitter salat, som kan tåle lidt frost, og dermed kan forlænge vores salatsæson, og også en salat som indeholder stoffer, som vi specielt har brug for her i efteråret, så vi kan klare kulden. Bryder du dig ikke om det bitre - det er godt for leveren - så kan du mildne det med en god olie eller fløde.

I jordkælderer er der savojkål, rødkål, hvidkål, gulerod og rødbeder fra Karl Henning, kålen i køleskabet. Jeg håber I nyder den gode kvalitet. Selv økologisk blomkål og broccoli er ofte overgødet med økologisk hønse gylle eller endog konventionel gylle - det er stadig tilladt. Grunden til vi tror, det er så sundt, er at der er postet så mange penge i reklamen for dem. Grønkål er endnu bedre.

Nikolaj har rigtig travlt med at ordne i gartneriet, rydder op på hemsen, giver alle vores trækasser en gang kalkvand, sørger for nyt stof til flagene og mange andre ting, som er til stor hjælp. Oliver er vaks til at samle ukrudt op, køre trillebør og hjælpe, hvor der er behov. Martin og Bernd er kommet godt med at slå grøngødningen, rense ved porrer og selleri, slå græs og spaderulle grøngødningsfrøene ind i de tomme bede. Grøngødningen har nu blomstret to gange, og med den stærke varme vi har fået, har jeg valgt at slå den ned med slagleklipperen, men så der stadig er ca. 20 cm. tilbage. Så skyder det igen, der kommer gang i rodvæksten og ukrudtet får ikke lys.

Freia og Sara og Gro har været flittige med at høste kamilleblomster, ordne lavendel, løg og meget andet. Freia sørger for at tørre lidt støv af - det har vi altid rigeligt af - og så går de en tur, og holder øje med hvad der sker på vænget.

Ulla finder selv sine hakkeopgaver og sørger for, at de er i nærheden af os andre. Arnannguaq er så begejstret for at komme tilbage fra ferie, specielt trillebøren, mener hun, har savnet hende, og vi andre har i hvert fald savnet hende. Freia og Sara glædede sig over den stille sommer, men glædede sig også over, at de andre kom tilbage fra ferie. Skønt at opleve kammeratskabet de har med hinanden og os.

Vi har sagt farvel til Marie, som hjalp os i et år, og som vi alle var glade for. Specielt Sara fik hun et godt forhold til. Signe har været i gartneriet hele sommeren. Det har været en gave, og hun er ved at blive lært op til at

overtage mit job, når jeg om 7-8 år måske går på pension. Det er dejligt at dele ud af mine erfaringer.

Tak for hjælpen ved de blå flag. Det er jeg rigtig glad for.

Til høstmarkedet vil jeg på mine gartnerirundvisninger lave en kort introduktion til det biodynamiske .Vi vil lave en selvbetjeningsbutik med Karl Hennings grøntsager, og vi laver en gartnericafe med en rugret med grøntsager, lidt nødder og en pesto og te af egen avl + kaffe. Jeg mangler et par stykker til at stå i cafeen. Meld dig gerne snarest.

Gitte har passet urtehaven med meget omhu, og det har været dejligt at se den vokse.

I september skal vi fortsætte med at luge; vi er nu godt med nu, men ukrudt vil der vel altid være. Der skal laves jordblanding til næste år, ryddes op i bedene og såes grøngødning, hvor bede bliver tomme. Jeg vil så grøngødning, som ikke overvintre i de bede, vi skal bruge tidligt om foråret, så vi kan komme tidligere i jorden.

Gartnerholdet planlægger at tage en tur ud og høste eller andet hos Karl Henning en gang her i efteråret. Du er velkommen til at tage med. Vi har haft en tur derud i juli, hvor Sara, Freia, Louise, Signe, Gro og jeg var ude og hakke selleri. En rigtig dejlig dag., Vi nød roen, de overskuelige rammer og det gode selskab. Det er en sand fornøjelse at opleve hvor gode vores hjælpere er til at være med på en sådan tur.

Jeg har ikke været på ferie her i sommer, og det har været dejligt at kunne koncentrere mig om gartneriet hele den travle tid, bortset lige fra godt en uge i USA, som jeg skrev om i tanten i august

Ellers lægger jeg min ferie til vinter.

God eftersommer.

For gartneriet Birthe Holt.

Honninghøst i august. Fotos: Leander

(493) Referat af Fællesledelsesmøde d. 14-8-19

Til stede: Anne-Lene, Camilla, Freja, Hanne, John, Jonathan, Merete og Tommy (referent)

Afbud: Carsten og Marianne

1. FL har endnu ikke fundet nogen til at revidere Fælleskasseregnskabet, som Maja laver. Ditte har gjort det i mange år. Vi spørger nu bredt ud i Hertha: Er der nogen, der vil påtage sig opgaven? Det handler bare om at kigge Majas regnskab efter en gang om året for eventuelle fejl.

2. Rødderne fra birketræet ved Meretes drivhus truer atter flisebelægningen. Trægruppen kigger på situationen en af de nærmeste dage og kommer med et oplæg til FL.

3. Punkter til Landsbymødet:

a) Udsættes : Varelageret / Butiksgruppen fremlægger sin økonomi - regnskab 2018

b) Diskussion af Fælleskassens bidrag til økonomi for Salen ved den ønskede udvidelse - en udvidelse, som Levefællesskabet udtrykte fuld opbakning til på sidste Landsbymøde (Camilla er tovholder).

Fællesledelsen foreslår, at Fælleskassen bidrager med husleje for køkken og bryggers, som netop udvides, så arrangementer bliver uafhængige af køkkenet inde i bofællesskabet - en husleje på 2.442 kr./mdr. (i 2019-priser). Og at der ikke loves noget kontant beløb - det er nemlig ikke til at sige, hvor meget der vil være tilbage i Fælleskassens opsparing, når de "små" tilbygninger til Fælleshuset er gjort - men at der eventuelt gives en gave, hvis der er mere i kassen, når tilbygningerne står færdige.

c) Hvem vil gå med i grupperne omkring Fælleshuset:

- Butiksgruppen: en eller flere personer, som har overblik og som kan fortælle om gruppens arbejde på Landsbymødet.

- Gruppe til indretning af nyt Varelager.

- Gruppe til indretning af den udvidede Café (med tilbygninger): Anne-Lene og Merete.

4. Der arbejdes med ansøgning om byggetilladelse til tilbygningen til Fælleshuset mod vest. Fællesledelsen ønsker, der kommer FART på processen. Tilkøb konsulenthjælp, hvis nødvendigt - men ikke den tidligere foreslåede til 36.000 + moms.

5. Udlånsgruppen har forfattet en oversigt over vores fælles maskiner. Camilla sørger for, at den bliver mailet ud. Om vi har en udlånsgruppe - ved vi ikke.

6. **HBV** arbejder med forestående røkerier i bofællesskabet: Heino flytter til Herthahus, hvor der laves en stille ende i vestenden, Elna flytter i Heinos lejlighed, Martin flytter til Fyn, Josef flytter i Martins lejlighed, Ole

flytter i Josefs lejlighed, Jakob (nuværende dagbruger) flytter i Oles lejlighed. Lejlighederne sættes i stand undervejs.

Samtidig er der slået 4 nye deltidsstillinger op, hvoraf den ene gerne må være en "sygeplejeske/pædagog".

Fonden har hen over sommeren lagt sit kreditforeningslån om (igen, igen). Der giver en årlig besparelse på 45.000.

Ellers arbejdes der på tilblivelsen af det nye bofællesskab og nu også på det næste projekt - ombygningen af Herthahus, hvor HBV har ønsket en udvidelse af Salen, som ikke er finansieret endnu.

7. Fælleskassen har for første halvår betalt 2.893 kr. til banken - hovedsageligt negativ renter af indestående. FL låner derfor Fælleskassens likvider til Fonden under byggeriet, og dermed sparer begge parter renteudgifter. Lånet betinges af, at det kan tilbagebetales med kort varsel - når Fælleskassen skal bruge dem.

8. Næste FL-møde skal kun rumme:

a) Opsamling fra Landsbymødet

b) Gennemgang af Fællesledelsens vedtægter

(fortsættelse af tidligere arbejde - nu med input fra andre)

Der arbejdes hårdt og koncentreret på at rejse det nye bofællesskab. Foto: Red.

Guldkorn

Ditte og jeg laver tirsdags-yoga. Vi går helt ud i den yderste position og hænger i tåneglene imod tyngdeloven... Ditte kommenterer, at jeg godt nok kan nå langt ud og siger: Er der fordi du er så gammel?

Jeg griner indeni og siger:

Du mener jeg er blød som en vingummi?

Ditte: Ja, gammel som en varm vingummi!

Alderen har sat ind og livet er skønt!

Anne-Lene

Svanefamilie i engen. Foto: Ole W.